

2019/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Denetim, Raporlama ve Meslek Hukuku
22 Ağustos 2019 Perşembe – 16:00 (Sınav süresi 2 saat)

Uyarı: Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.

Soru 1- “Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde tasdikin amacı ve kapsamını kısaca yazarak, Yeminli Mali Müşavirlerin tasdikten doğan sorumluklarına ilişkin 3568 sayılı kanunda yer alan hükümleri yazınız. **(20 Puan)**

Soru 2- “Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu Disiplin Yönetmeliği” uyarınca disiplin cezalarını yazarak kısaca açıklayınız. Bahse konu yönetmelik çerçevesinde “Ceza Kovuşturmasının Disiplin Cezalarına Etkisi”ni anlatınız. **(20 Puan)**

Soru 3- “Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde “Meslekle ve Meslek Onuru ile Bağdaşmayan Haller” ile “Meslekle Bağdaşan Haller”i sayarak kısaca açıklayınız. **(20 Puan)**

Soru 4- “Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde;

- a) “Yeminli Mali Müşavirlerin Yetkileri”ni yazınız. **(10 Puan)**
- b) Yeminli Mali Müşavirlerin kullanabilecekleri “Denetim Teknikleri”ni sayarak kısaca açıklayınız. **(10 Puan)**

Soru 5- 3568 sayılı kanun kapsamında meslek mensupları için getirilen yasakları yazarak bu yasakların istisnalarını belirtiniz. **(20 Puan)**

2019/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Denetim, Raporlama ve Meslek Hukuku
22 Ağustos 2019 Perşembe – 16:00 (**Sınav süresi 2 saat**)

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1- “Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde tasdikin amacı ve kapsamını kısaca yazarak, Yeminli Mali Müşavirlerin tasdikten doğan sorumluklarına ilişkin 3568 sayılı kanunda yer alan hükümleri yazınız. **(20 Puan)**

Yeminli mali müşavirlerin tasdik edecekleri belgeler, tasdik konuları, tasdike ilişkin usul ve esaslar hakkında yönetmeliğin 5. maddesine göre tasdikin amaçları aşağıdaki gibidir.

- a) Gerçek veya tüzel kişilerin veya bunların teşebbüs ve işletmelerinin hesap ve kayıtlarının sonuçlarını gösteren mali tablolarının yanlıltıcı olmayacak biçimde eksiksiz ve gerçege uygun şekilde düzenlenmesini sağlayarak kamunun istifadesine sunmak,
- b) Gerçek veya tüzel kişilerin veya bunların teşebbüs ve işletmelerinin ilgili mevzuat yönünden olan taleplerin karşılanmasıında çabukluğu sağlayarak hak ve yararlarını korumak,
- c) Vergi idaresi ve mükellef ilişkilerinde güveni hakim kılmaktır.

Yeminli mali müşavirlerin tasdik edecekleri belgeler, tasdik konuları, tasdike ilişkin usul ve esaslar hakkında yönetmeliğin 7. maddesine göre tasdikin kapsamı (vergi mevzuatı yönünden tasdiki yapılabilecek olan konu ve belgeler) aşağıdaki gibidir.

A) Gelir Vergisi Yönünden;

- a) Yıllık gelir vergisi beyannameleri ve bunlara ekli mali tablolar ve bildirimler.
- b) Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi ile ilgili olarak verilen muhtasar beyannameler.
- c) Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesi ve 82 nci maddesi ile ilgili olarak verilecek münferit beyannameler.
- d) Geçici vergi bildirimleri.

B) Kurumlar Vergisi Yönünden;

- a) Yıllık Kurumlar vergisi beyannameleri ve bunlara ekli mali tablolar ve bildirimler.
- b) Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi uyarınca verilen muhtasar beyannameler.
- c) Kurumlar Vergisi Kanununun 22 nci maddesi uyarınca verilen özel beyannameler.
- d) Geçici vergi bildirimleri.

C) Katma Değer Vergisi Yönünden:

- a) Katma değer vergisi beyannameleri ve ekleri,
- b) İade hakkı doğuran işlem ve belgeler,
- c) Maliye ve Gümrük Bakanlığınca gereklilik gerek görülecek katma değer vergisine ilişkin diğer işlem ve belgeler.

D) Veraset ve İntikal Vergisi Yönünden :

- a) 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin (a) bendi uyarınca yapılmakta olan servet incelemelerine konu olan bilançolar ve bununla ilgili beyannameler.

b) Veraset ve intikal vergisi beyannamelerinin ve eklerinin incelenmesi, takdir işlemlerinin yapılması ve tasdiki.

E) Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Yönünden :

- a) 6183 sayılı Kanunun 48inci maddesi gereğince borcunun tecilini talep eden mükelleflerin dolduracakları “Erteleme ve Taksitlendirme Talep ve Değerlendirme Formları”,
- b) 6183 sayılı Kanunun 105inci maddesi gereğince verilen terkin beyanlarının incelenmesi ve tasdiki,

F) Damga Vergisi Yönünden :

- a) 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 18 ve 22nci maddeleri uyarınca makbuza karşılığı ödemeler için verilecek damga vergisi beyannameleri ile 19 ve 23üncü maddeleri uyarınca istihkaktan kesinti suretiyle tahsil edilen damga vergileri ile ilgili olarak verilecek beyannameler.

G) Mali Mevzuatta Yer alan Teşvik, İndirim, İstisna ve Muafiyetler Yönünden :

- a) Yatırım indirimi,
- b) Döviz kazandırıcı işlemlerde vergi istisnası,
- c) Yeniden değerlendirme,
- d) Stok değerlendirme,
- e) Eğitim, spor ve sağlık yatırımlarından elde edilen kazanç istisnası,
- f) Dernek, tesis, vakıf ve kooperatiflere muafiyet tanınması,
- g) Diğer teşvik, indirim, istisna ve muafiyetlerle ilgili işlemler,

Bakanlık, tasdik kapsamına alınan beyancode, bildirim ve belgelerin tasdik uygulamasını zaman ve konu itibariyle sınırlamaya veya genişletmeye yetkilidir. Tasdik işlemi yapılırken aranacak asgari bilgi, şekil şartları ile tasdike ilişkin diğer usul ve esaslar Bakanlıkça çıkartılacak tebliğlerle belirlenir.

Yukarıda belirtilen konuların ve belgelerin tasdikine ilişkin olarak Bakanlıkça tebliğ çıkartılmadıkça, yeminli mali müşavirler bu konu ve belgelerle ilgili olarak tasdik işlemi yapamazlar.

3568 sayılı Kanunun 12. maddesine göre Yeminli Mali Müşavirlerin tasdikten doğan sorumlukları aşağıdaki gibidir.

Yeminli malî müşavirler gerçek ve tüzel kişilerin veya bunların teşebbüs ve işletmelerinin malî tablolarının ve beyannamelerinin mevzuat hükümleri, muhasebe prensipleri ile muhasebe standartlarına uygunluğunu ve hesapların denetim standartlarına göre incelediğini tasdik ederler.

Yeminli malî müşavirler yaptıkları tasdikin doğruluğundan sorumludurlar. Yaptıkları tasdikin doğru olmaması halinde, tasdikin kapsamı ile sınırlı olmak üzere, ziyya uğratılan vergilerden ve kesilecek cezalardan mükellefle birlikte müşterekken ve müteselsilen sorumlu olurlar. Yeminli malî müşavirler yaptıkları tasdikin kapsamını düzenleyecekleri raporda açıkça belirtirler.

Yeminli mali müşavirlerin tasdikten doğan mali sorumlulukları ile disiplin sorumlulukları ayrı ayrı müstakil bir rapor ile tespit edilir. Bu kapsamında yeminli mali müşavir hakkında sorumluluk raporu yazılabilmesi için yeminli mali müşavirin yazılı savunması istenir. Savunma isteme yazısının tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde savunma yapılmaması durumunda ilgili yeminli mali müşavir savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

Cevap 2- “Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu Disiplin Yönetmeliği” uyarınca disiplin cezalarını yazarak kısaca açıklayınız. Bahse konu yönetmelik çerçevesinde “Ceza Kovuşturmasının Disiplin Cezalarına Etkisi”ni anlatınız. **(20 Puan)**

Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu Disiplin Yönetmeliğinin 4. maddesine göre Meslek mensuplarına ve aday meslek mensuplarına uygulanacak disiplin cezaları aşağıdaki gibidir.

- a) Uyarma:** Meslek mensubuna ve aday meslek mensubuna, mesliğin yürütülmesinde daha dikkatli davranış gerekliliğinin yazı ile bildirilmesidir.
- b) Kinama:** Meslek mensubuna ve aday meslek mensubuna, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.
- c) Geçici olarak mesleki faaliyetten alikoyma:** Mesleki sıfatı saklı kalmak koşuluyla altı aydan az, bir yıldan fazla olmamak üzere, mesleki faaliyetten alikoymadır.
- d) Yeminli sıfatını kaldırma:** Yeminli Mali Müşavirin yeminli sıfatının kaldırılması ve mührünün geri alınmasıdır.
- e) Meslekten çıkışma:** Meslek mensubunun ruhsatnamesinin geri alınarak bir daha mesleği yürütmeye izin verilmemesidir.

Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu Disiplin Yönetmeliğinin 30. maddesine göre Ceza Kovuşturmasının Disiplin Cezalarına Etkisi aşağıdaki gibidir.

Meslek mensubu hakkında başlamış olan ceza kovuşturması; disiplin işlem ve kararlarının uygulanmasına engel oluşturmaz. Şu kadar ki; disiplin işlem ve kararına konu olacak bir eylem ve işlemde bulunmuş olan meslek mensubu hakkında aynı eylemlerden dolayı Ceza Mahkemesinde dava açılmış ise; disiplin soruşturma ve kovuşturması bu davannın sonuna kadar bekletilir.

Meslek mensubu hakkında açılan ceza davası nedeniyle disiplin kovuşturması bekletiliyorsa disiplin kurulunun 22 nci maddedeki karar verme süresi, ceza davasının sonucu kurula ulaşana kadar durur.

Filli, ceza davasına konu olsun veya olmasın hakkında “Geçici Olarak Mesleki Faaliyetten Alikoyma” veya “Meslekten Çıkarma” cezasını gerektirecek nitelikte bir eylemden dolayı kovuurma yapılan meslek mensubu; ilgili oda yönetim kurulunun isteği ve bu isteğin disiplin kurulunca uygun görülmesi veya disiplin kurulunun gerekli gördüğü hallerde, son karar verilene kadar, tedbir niteliginde geçici olarak mesleki faaliyetten alikonulabilir.

Oda yönetim kurulu; sonucu kendilerine ulaştırılmış olması koşuluyla hükümlülükle sonuçlanan bir ceza davasının konusunu oluşturan eylemden dolayı ayrıca disiplin soruşturması açmak zorundadır.

Cevap 3- “Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde “Meslekle ve Meslek Onuru ile Bağdaşmayan Haller” ile “Meslekle Bağdaşan Haller”i sayarak kısaca açıklayınız. **(20 Puan)**

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 45. Maddesine göre meslek mensuplarının aşağıda belirtilen davranışlarda bulunmaları meslekle ve meslek onuruyla bağdaşmayan hallerden sayılr:

- a) Yanında çalıştığı kişilere karşı uygunsuz davranışlarda bulunmak,
- b) Aşırı içki ve kumar düşkünlüğü ile tanınmak,
- c) İlgili mevzuat gereğince meslektaşlarına, müşterilerine ve kanunlara göre bilgi vermek zorunda olduğu kişi ve kuruluşlara bilgi vermemek veya kasten yanıltıcı bilgi vermek,
- d) Kanunlara göre yapılması yasak olan işlerden herhangi birini yapmak.
- e) Meslekî etik ve meslekî bağımsızlık kurallarını ihlal etmek.

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 45. maddesine göre aşağıda belirtilen işler meslekle bağdaşan işlerden olup yapılmasında bir sakınca yoktur:

- a) Bilirkişilik, tasfiye memurluğu, hayri ve ilmi kuruluşların yönetim kurulu üyeliği görevlerinde bulunmak,
- b) Limited ve anonim şirketler'de ortak, komandit şirketlerde komanditer ortak olmak veya murakiplik yapmak,
- c) Meslek mensuplarının, üyesi oldukları ve kurumlar vergisinden muaf olan yapı, kalkınma ve tüketim kooperatifleri ve yardım sandıklarının yönetim ve denetim kurulları üyelikleri görevlerinde bulunmak,
- d) Öğretim ve eğitim amacı ile ders vermek,
- e) Devamlılık arzetmemek kaydı ile gazete ve dergilerde yazı ve makale yazmak,
- f) Seminer ve konferanslara katılmak,
- g) Her türlü yazılı ve görsel sanat ve edebiyat faaliyetinde bulunmak.

Soru 4- “Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde;

- a) “Yeminli Mali Müşavirlerin Yetkileri”ni yazınız. **(10 Puan)**
- b) Yeminli Mali Müşavirlerin kullanabilecekleri “Denetim Teknikleri”ni sayarak kısaca açıklayınız. **(10 Puan)**

Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 12. maddesine göre Yeminli Mali Müşavirlerin Yetkileri aşağıdaki gibidir: (10 puan)

- a) Tasdik konularıyla ilgili tüm defter, kayıt ve belgeleri gizli olsalar dahi incelemek,
- b) Tasdik işlemini ilgilendiren tüm bilgileri yöneticilerinden, iç denetçilerden ve diğer ilgililerden istemek,
- c) Şirketlerin Yönetim Kurulu ve Genel Kurul toplantılarına katılmak ve bu toplantılarında istenildiği takdirde tasdik faaliyetini ve sonuçlarını ilgilendiren konularda açıklamalarda bulunmak,

Kamu idare ve müesseseleri, yeminli mali müşavirlerin tasdik konusu ile sınırlı olmak üzere isteyeceği bilgileri vermekle yükümlüdürler. Bilgiler yazı ile istenir; yazda tasdik konusu ile ilgili husus ve sözleşme içeriği belirtilir.

Yeminli mali müşavirler, vergi incelemelerinde tarhiyat öncesi ve sonrası uzlaşmalarda vergi yargısında; mükellefle veya vergi sorumlusu ile beraber hazır bulunabilirler ve açıklamalar yapabilirler.

Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 15. maddesine göre Yeminli mali müşavirler tasdik çalışmalarının yürütülmesinde kanıtları aşağıdaki ve benzeri tekniklerle toplarlar: (10 puan)

- a) Sayım ve envanter incelemesi:** İşletme kayıtlarında gösterilen mevcut ve borçların ilgili mevzuat hükümlerinde öngörülen belgelerle doğrulanması, fiili ve kaydi envanterlerin yapılması işlemidir.
- b) Belge incelemesi:** İşletme muhasebe kayıtlarının belgelere dayandırıldığının doğrulanması; ibraz edilen belgelerin gerceği yansıtıp yansımadığının ve ilgili mevzuat hükümlerine uygunluğunun araştırılmasıdır.
- c) Bilgi toplama:** İşletme muhasebe kayıtları ve belgeler konusunda gerekli açıklığın olmadığı hallerde ilgililerden bilgi alınması; alınan bilgilerin tutanakla tespit edilmesidir.
- d) Doğrulama:** İşletme kayıtlarında yer alan hususların ilgili üçüncü şahıslar nezdindeki defter ve belgeler üzerinde araştırılarak tespit yapılmak suretiyle doğrulanmasıdır.
- e) Karşılaştırma ve puantaj:** Aralarında uygunluk bulunması gereken tutarların karşılaştırılması; toptan aktarmaların kontrolü, kayıt ve belge üzerindeki her türlü aritmetik işlemlerin doğruluğunun araştırılmasıdır.

f) Analitik inceleme: İşletme hesap ve işlemlerinde ortaya çıkması gereken normal sonuçlarda, varsa sapmaların tespit edilmesi amacıyla, cari yıl hesaplarının aylık veya yıllık olarak randıman, verimlilik, üretim, tüketim, kapasite kullanımı vb. bakımlardan; önceki yıl hesap ve işlemleriyle kapasite raporlarındaki sonuçlarla, bütçe verileriyle veya sektör ortalamasıyla, teknolojik unsurlar dikkate alınarak oran ve trend analizi gibi istatistik yöntemler uygulanarak sonuçların olması gerekenlerle karşılaştırılması ve değerlendirilmesidir.

Sözü edilen bu teknikler, sürekli denetimlerde, hesapların niteliği, hacmi ve bu tekniklerin özellikleri göz önünde bulundurularak yeminli mali müşavirin belirleyeceği aralıklarla, tasdik sözleşmesi tarihinden tasdik raporu tarihine kadar uygulanır. Diğer denetimlerde ise denetimin her safhasında uygulanabilir.

Soru 5- 3568 sayılı kanun kapsamında meslek mensupları için getirilen yasakları yazarak bu yasakların istisnalarını belirtiniz. **(20 Puan)**

3568 sayılı kanun kapsamında meslek mensupları için getirilen yasaklar ve istisnaları aşağıdaki gibidir.

Yasaklar (3568/ 45)

Serbest muhasebeci malî müşavirler bu unvanlarla, yeminli malî müşavirler ise bu unvan ve tasdik yetkisiyle; 2 nci maddede yazılı işlerin yürütülmesi amacıyla gerçek ve tüzelkilere tâbi ve onların işyerlerine bağlı olarak hizmet akdi ile çalışamazlar, ticârî faaliyette bulunamazlar, meslekle ve meslek onuru ile bağıdaşmayan işlerle uğraşamazlar.

Yeminli malî müşavirler, eşi (boşanmış dahi olsa) usul ve fûruundan biri ve 3 üncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sîhrî hissîmlarının veya bunların ortak oldukları firmaların işlerine bakamazlar, yukarıda sayılan yakınlıktaki akrabaları olan muhasebeci malî müşavirlerin baktığı işleri tasdik edemezler.

Hayri ve ilmi kuruluşlar, 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname kapsamındaki iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, kamu idarelerinin doğrudan ya da dolaylı hissedarı olduğu kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun yönetimindeki kurumların bu Kanun kapsamındaki faaliyetlerini yürütmemeleri şartıyla, bu kurum ve kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği, denetçiliği görevleri ile bilirkişilik ve tasfiye memurluğu meslekle bağıdaşmayan işler sayılmaz.

Birden çok meslek mensubu çalışmalarını; serbest muhasebeci malî müşavirlik veya yeminli malî müşavirlik ortaklık bürosu veya şirket şeklinde birleştirebilirler. Bu bürolarda yapılan faaliyetler ticârî faaliyet sayılmaz. Şirket şeklinde çalışılması halinde, yapılan işlerden doğacak cezaî sorumluluk işi yapan meslek mensubuna aittir.

Meslek mensupları, iş elde etmek için reklâm sayılabilen faaliyetlerde bulunamazlar. Tabela veya basılı kağıtlarında ruhsatname ile belirlenen mesleki unvanları dışında başka sıfat kullanamazlar.

23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununa göre ana gayrimenkulün mesken olarak gösterilen bağımsız bölümlerinde kat maliklerinin izni ve benzeri şartlar aranmaksızın serbest muhasebeci mali müşavirlik veya yeminli mali müşavirlik faaliyetlerinde bulunulabilir. Bu konuda, yönetim planındaki aksine hükümler uygulanmaz.

Meslek unvanlarının haksız kullanılması (3568/3)

Kanunen kullanmaya yetkisi olmayanlar tarafından, serbest muhasebeci mali müşavir, yeminli mali müşavir unvanlarının veya bu unvan veya kavramlara karışacak veya onlara benzer her türlü unvan, ibare veya remizlerin kullanılması yasaktır.

Meslekle ilgili konularda çalıştırılmayacak olanlar (3568/13)

Meslek mensupları, kişisel veya ortak bürolarında mesleği yapmaları yasaklananları çalıştırılamayacakları gibi, bunlarla her ne şekilde olursa olsun meslekleri ile ilgili işbirliği yapamazlar.

Meslek sırları (3568/43)

Meslek mensupları ve bunların yanlarında çalışanlar, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ifşa edemezler, çeşitli kanunlarla muhbirlere tanınan hak ve menfaatlerden faydalananamazlar.

Ancak, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması mecburidir.

Adli veya idari her türlü inceleme veya soruşturma birinci fıkra hükmünün dışındadır.

Tanıklık, sırrın ifşası sayılmaz.

Ücret (3568/46)

Ücret meslek mensuplarının hizmetlerine karşılık olan meblağı ifade eder. Ücretin asgari miktarı tarife ile belirlenir.

Tarifedeki asgari miktar altında ücret karşılığında iş kabulü yasak olup, aksine hareket disiplin cezasını gerektirir.